

Profilová výstava Štefana Kubíka (1941 – 2006) k nedožitým osemdesiatim rokom je prierezom jeho tvorby s akcentom na sochu v dialógu s kresbami a skicami. Autorova tvorba sa vyznačuje svojbytným spôsobom spracovania materiálu – dreva, majstrovským ovládaním priestoru a tvaru. Ťažisko výstavy tvorí kresba a sochárska tvorba z pozostalosti autora, doplnená exponátmi zo zbierky Galérie umelcov Spiša. Súčasťou výstavy sú unikátne modelettá – sošky malých rozmerov so skrytou monumentalitou.

„Štefan Kubík sa etabloval na výtvarnej scéne v 70. rokoch 20. storočia, kedy sa v umení uplatňovala línia „opatrného modernizmu“ – tá nadobudla prevahu pod tlakom normalizačnej cenzúry po roku 1972, keď bol vyvíjaný tlak na umelecké myslenie autorov. V dôsledku toho sa umelci odvážne vzopreli a kladli dôraz na vyjadrenie existenciálnych stavov jednotlivca. Kubík pri tvorbe svojich sochárskych predstáv využíval ako materiál drevo, tvoril kompozície do interiérových priestorov, ako i komorné sochy. Médium kresby sa pre neho stalo od záveru 80. rokov 20. storočia až po predčasný skon v roku 2006 natoľko dôležité, že prostredníctvom kresby prežíval „paralelný život“ formou obrazových denníkov. S rovnakou energiou kreslil veľkoformátové kresby do skicárov, ktoré môžeme vnímať ako projekty budúcich sóch. Viaceré kresby sú definitívnym vyjadrením umelcových pocitov a predstáv a neviažu sa na funkciu prípravnej kresby ku soche.

Sochársky vývin Štefana Kubíka po roku 1990 sa uberal po ceste obohatenia tvarovej morfológie sochy – neviazal sa už na determinujúci tvar kmeňa stromu, rozhodol sa voľne komponovať aj montovať jednotlivé prvky skulptúry, často aj s použitím železného spájajúceho článku. Často využil tvar stély, alebo „kaplnky“, pričom diskkrétne použil aj znaky, ktoré navádzali na dešifrovanie odkazu sochy. Zvláštnosťou umelcovho dedičstva, ktoré po sebe zanechal, je veľké množstvo maloformátových komorných sošiek a sóch v rozmedzí od 15 cm do 50 cm. Presnosťou materiálovej zostavy a kompozičným riešením až po najmenšie detaily ich možno považovať za bozzettá k budúcim sochám. Zjednodušene povedané – bozzettá sa nám javia ako ikonostasy neznámeho náboženstva. Majú konštantnú kompozičnú skladbu: podnož, ťažiskový znakovo-nepredmetný „výjav“ a ukončujúci „nástavec“. Kubikové skulptúry sú metaforami času a osudu, tematizujú zápas dobra so zlom, pobádajú diváka k otázkam života a smrti.“

The profile exhibition of Štefan Kubík (1941 – 2006) on the occasion of the eightieth anniversary of his birth offers a cross-section of his work with a particular emphasis on the dialogue of sculpture with drawings and sketches. The artist's oeuvre is characterized by an idiosyncratic method of working with wood and a masterly control of space and form. The primary focus of the exhibition is a series of drawings and sculptures from the late artist's estate which are complemented by works drawn from the collection of the Gallery of Spiš Artists. Also included in the exhibition are the unique "modelettas" – small-scale sculptures with a latent monumentality.

„Štefan Kubík established himself on the art scene in the seventies, a period in which a line of “cautious modernism” was prevalent in art – a trend which came to dominance from 1972 onwards under the pressure which normalization-era censorship placed on the aesthetic concepts of artists. Nonetheless, artists bravely resisted this pressure and placed a greater focus on expressions of the existential condition of the individual. Kubík employed wood in his sculptural works, creating compositions for interior spaces such as small-scale chamber sculptures. From the late 1980s until his premature death in 2006, the medium of drawing became increasingly important to Kubík, with the act of drawing allowing the artist to live a “parallel life” in the form of pictorial diaries. Kubík brought the same energy to the large-format drawings he made in sketchbooks which can be perceived as designs for future sculptural projects. Many of these drawings are definitive expressions of the artist's feelings and concepts and are something more than mere preparatory sketches for sculptures.

Štefan Kubík's sculptural development in the years after 1990 came through an enrichment of the sculptural morphology of form – he was no longer tied to the determining form of tree roots, instead choosing to incorporate and install individual sculptural features, often with the use of metal connecting elements. He often employs the stele or “chapel-shrine” form, subtly integrating signs which can aid in deciphering the message of the sculpture. A particular feature of the artistic inheritance which Kubík has left us is the wide range of small-scale sculptures and statuettes, ranging in size from 15cm to 50cm. The precision of the material form and the composition, even down to the finest details, allows these works to be considered as bozzetti, or rough studies for future sculpture. In simpler terms, the bozzetti appear to us as iconostases of some unknown religion. They have a consistent compositional arrangement: a plinth, a central sign-nonsubject “scene”, and a terminal “projection”. Kubík's sculptures are metaphors of time and fate; they thematize the struggle between good and evil, evoking questions of life and death in the viewer.”

Mgr. Ľuba Belohradská,
kurátorka výstavy / exhibition curator

Kurátorky / Curators: Mgr. Ľuba Belohradská, PhD. Klára Kubíková – in memoriam

Výstava je realizovaná v intenciách dramaturgického zámeru oboch kurátoriek. /
The exhibition is realized according to the dramaturgical aims of both curators.

Produkčná spolupráca / Production cooperation: Mgr. Mária Šabllová – GUS

Grafika / Design: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Preklady / Translations: Gavin Cowper

Produkcia / Production: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie

Košického samosprávneho kraja / cultural facility of Košice self-governing region

**Štefan
KUBÍK**
Sochy – Kresby /
Sculptures – Drawings

**profile
profiles**

Kurátorka výstavy, Mgr. Ľuba Belohradská sa narodila 17. novembra 1936 v Bratislave. Vyštudovala odbor dejín umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského (1954 – 1959). V rokoch 1959 – 1964 bola redaktorkou výtvarných publikácií vo Vydavateľstve Slovenského fondu výtvarných umení. Od roku 1964 pracovala v Umenovednom ústave Slovenskej akadémie vied a v rokoch 1972 – 1975 prednášala dejiny umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove, následne v rokoch 1979 – 1990 na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Trnave a Bratislave. V období rokov 1990 – 2008 pôsobila na Katedre teórie a dejín umenia na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V roku 1995 jej bola udelená Cena Martina Benku a v roku 2006 Cena Mariana Várossa. Je autorkou mnohých výstav a odborných textov zameraných najmä na sochárstvo a medailérstvo 20. storočia. Publikuje monografie o sochároch, pozornosť venovala aj ženám – umelkyňiam. Od polovice 60. rokov 20. storočia presadzovala dôležitosť prítomnosti ideológiou nezaťaženej sochy vo verejnom priestore.

The exhibition curator, Ľuba Belohradská, was born on November 17th, 1936, in Bratislava. She studied at the Department of History of Art at the Faculty of Philosophy in Comenius University (1954 – 1959). From 1959 to 1964 she was the editor of art publications at the Slovak Fine Arts Fund Publishing House. From 1964 she worked at the Institute of Fine Arts at the Slovak Academy of Sciences and from 1972 to 1975 she lectured in history of art at the Faculty of Philosophy at the University of Pavol Jozef Šafárik in Prešov, later teaching from 1979 to 1990 at the Faculty of Pedagogy at Comenius University in Trnava and Bratislava. From 1990 to 2008 she was based in the Department of Theory and History of Art at the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava. In 1995 she was awarded the Martin Benka Prize and in 2006 the Marian Váross Award. She is the author of several exhibitions and academic texts focusing primarily on 20th century sculpture and medal-making. She has published a monograph on sculpture and has drawn attention to female artists. Since the mid-1960s she has also championed the importance of sculpture unburdened by ideology in public spaces.

Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu PROFILY a je realizovaná vďaka podpore z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia. /

This exhibition is part of the dramaturgical PROFILES cycle and is presented thanks to support from public funds by the Slovak Arts Council.

ŠTEFAN KUBÍK

Štefan Kubík sa narodil sa 3. februára 1941 v Spišskom Podhradí. V rokoch 1961 – 1964 študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave, rezbárstvo pod vedením prof. Ludwika Korkoša. V rokoch 1965 – 1971 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, oddelenie reliéfného sochárstva, prof. Rudolf Pribiš. V rokoch 1971 – 2006 žil a tvoril v Bratislave.

Zaoberal sa komornou a monumentálnou tvorbou v architektúre. Od počiatku 90. rokov 20. storočia prenáša ťažisko výtvarných aktivít na kresbu. Samostatne vystavoval od roku 1972. Zúčastňoval sa na kolektívnych výstavách doma i v zahraničí. Jeho diela sú zastúpené v zbierkach Slovenskej národnej galérie v Bratislave, Galérie umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi, Galérie P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši a v súkromných zbierkach doma i v zahraničí. Zomrel 7. novembra 2006 v Bratislave.

Od vstupu na výtvarnú scénu v 70. rokoch 20. storočia si vytvoril osobitú asociatívnu a metaforickú reč sôch. Vývoj sochárskej a kresbovej tvorby i samotný materiál drevo, s ktorým pracoval celý život, súvisia s rodným Spišom, kde sa neustále vracal. Príkladom sú už jeho rané práce – torzá, hlavy, dvojice, milenci. Pre Kubíka je typická vertikálna ako výraz túžby. Jeho plastiky vzbudzujú dojem harmónie. V sprievodných kresbách, ktoré vytváral, zaznamenával myšlienkové pochody, konfrontáciu mystiky s realitou. Expresivita, ktorú vo veľkoformátových kresbách dosahoval, dokonale vystihla jeho vnútorné pocity a podčiarkla výrazovosť. Jeho umelecký záber bol veľmi rozsiahly, rád experimentoval s novými technikami.

Štefan Kubík was born on February 3rd, 1941 in Spišské Podhradie. From 1961 to 1964 he studied woodworking under prof. Ludwik Korkoš at the Secondary School of Applied Arts in Bratislava, and from 1965 to 1971 under prof. Rudolf Pribiš at the Department of Relief Sculpture in the Academy of Fine Arts in Bratislava. He lived and worked in Bratislava from 1971 to 2006.

Kubík worked in small-scale sculptures and monumental works in architecture, but from the early 1990s, the main focus of his artistic activities shifted to drawing. His work has been exhibited independently since 1972 and he also participated in collective exhibitions both in Slovakia and abroad. His works are represented in the collections of the Slovak National Gallery in Bratislava, the Gallery of Spiš Artists in Spišská Nová Ves, the P. M. Bohúň Gallery in Liptovský Mikuláš and in private collections in Slovakia and abroad. He died on November 7th, 2006 in Bratislava.

From his arrival on the art scene in the 1970s, Kubík created a distinctive associative and metaphorical sculptural language. The development of his sculptural work and drawings and the use of wood itself, a material with which he worked throughout his life, are closely linked to his Spiš birthplace, an area to which he returned constantly. Examples of this can be found in his early work – torsos, heads, couples, lovers. Verticality is typical in Kubík's work as an expression of desire. His sculptures evoke an impression of harmony. In his accompanying drawings we can recognise thought processes, the confrontation of mysticism with reality. The meaningfulness which he achieved in his large-scale drawings perfectly captures his internal feelings and underlines his expressivity. The scope of his artistic work was remarkably wide, and he enjoyed experimenting with new techniques.

KLÁRA KUBÍKOVÁ

Klára Kubíková sa narodila 6. augusta 1944 v Piešťanoch. Po maturite v Bratislave študovala na Pedagogickom inštitúte v Trnave odbor slovenský jazyk – dejepis (1961 – 1965). Externe študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vedu o výtvarnom umení. V rokoch 1976 – 1986 pracovala v Slovenskom fonde výtvarných umení v oddelení teórie a dokumentácie a v rokoch 1986 – 2006 v Slovenskej národnej galérii, najprv v rokoch 1986 – 1987 v oddelení úžitkového umenia a od roku 1987 v oddelení maliarstva 20. storočia. V roku 1986 získala doktorát z dejín umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. V roku 1999 jej bola udelená Cena Martina Benku a v roku 2004 Cena Mariana Várossa za celoživotnú umenovednú činnosť. Bola dlhoročnou podpredsedníčkou Asociácie teoretikov, kritikov a historikov výtvarného umenia a členkou Rady Fondu výtvarných umení. Pedagogicky pôsobila na Súkromnej škole dizajnu v Bratislave. Zomrela 1. augusta 2021 v Bratislave.

Klára Kubíková bola autorkou viacerých publikácií o umelcoch tvoriacich v 20. storočí. Systematicky sa venovala výstavnej prezentácii umelcov, pôsobiacich na slovenskej výtvarnej scéne. Domáce výtvarné umenie chápala ako súčasť moderného stredoeurópskeho a európskeho umeleckého diania. Výtvarné umenie, divadlo, literatúra, architektúru, film, fotografiu a umelecké remeslá vnímala v širokých kultúrnych súradniciach.

Klára Kubíková was born on August 6th, 1944 in Piešťany. After graduating from high school, she studied in the Department of Slovak Language – History at the Institute of Pedagogy in Trnava from 1961 to 1965. She studied Fine Arts Studies externally at the Faculty of Philosophy at Comenius University in Bratislava. From 1976 to 1986 she worked in the field of theory and documentation at the Slovak Fine Arts Fund and from 1986 to 2006 at the Slovak National Gallery, initially in the Applied Arts Department and from 1987 in the 20th Century Painting Department. In 1986 she was awarded a doctorate in history of art from the Faculty of Philosophy at Comenius University. In 1999 she was awarded the Martin Benka Prize and in 2004 the Marian Váross Award for her lifetime achievements in the study of art. For many years, she served as Vice-President of the Association of Theorists, Critics and Historians of Fine Arts and was a member of the Council of Fine Arts Fund. She also taught at the Private Design School in Bratislava. She died on August 1st, 2021 in Bratislava.

Klára Kubíková was the author of many publications on 20th century artists. She focused systematically on presenting and exhibiting the work of artists active on the Slovak art scene. She saw local fine art as forming part of modern European and Central European artistic developments, perceiving fine arts, theatre, literature, architecture, cinema, photography and applied arts as elements of a broader cultural spectrum.